ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1776
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 321
Ημερομ. Κατάθεσης: 24/11/2026

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ

ΕΡΩΤΗΣΗ & Α.Κ.Ε.

Αθήνα, 24/11/2026

Του: Βιλιάρδου Βασίλειου, Βουλευτή Β1' Βορείου Τομέα Αθηνών

ΠΡΟΣ: Τον κ. Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Θέμα: **«Πρόσθετα φορολογικά έσοδα 16,7 δις €, υποεκτέλεση δημοσίων δαπανών και δυνατότητα μείωσης του ΦΠΑ προς όφελος των πολιτών»**

Κύριε Υπουργέ,

Σύμφωνα με τα δημοσιευμένα στοιχεία για την εκτέλεση των κρατικών προϋπολογισμών της χώρας μας, κατά την περίοδο 2023 - 2026, τα φορολογικά έσοδα υπερέβησαν τους αρχικούς στόχους, κατά περίπου 16,7 δις €, εκ των οποίων, περίπου, 6,3 δις € προήλθαν από πρόσθετα έσοδα ΦΠΑ. Πρόκειται για σημαντική επιβάρυνση των πολιτών, ιδιαίτερα, σε μια περίοδο, κατά την οποία οι αυξήσεις των τιμών έχουν περιορίσει αισθητά την αγοραστική τους δύναμη. Παράλληλα, σε αρκετές περιπτώσεις, παρατηρείται υπο-εκτέλεση των προϋπολογισμένων κρατικών δαπανών. Ενδεικτικά, το 2025, οι δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού υπολείπονταν κατά 3,482 δις € του αναθεωρημένου στόχου. Ασφαλώς, δε συνιστά κάθε απόκλιση πραγματική εξοικονόμηση, επειδή ένα μέρος της μπορεί να αφορά σε χρονικές μεταθέσεις πληρωμών ή σε άλλες λογιστικές και δημοσιονομικές προσαρμογές. Είναι, όμως, αναγκαίο το να αποσαφηνιστεί ποιο μέρος της κάθε υπο-εκτέλεσης επηρεάζει, πράγματι, τις καθαρές δαπάνες της Γενικής Κυβέρνησης.
Με το νέο ευρωπαϊκό δημοσιονομικό πλαίσιο και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263, η αξιολόγηση της δημοσιονομικής πολιτικής βασίζεται στην πορεία των καθαρών δαπανών. Παράλληλα, προβλέπεται ο λεγόμενος ‘’Λογαριασμός Ελέγχου’’ (Control Account), στον οποίο καταγράφονται οι αποκλίσεις από την εγκεκριμένη πορεία των καθαρών δαπανών. Όταν οι πραγματικές επιλέξιμες καθαρές δαπάνες υπολείπονται της εγκεκριμένης πορείας, δημιουργείται σχετική δημοσιονομική πίστωση. Η Τράπεζα της Ελλάδος, στην Έκθεση του Διοικητή για το 2025, αναφέρεται στην σημαντική υπο-εκτέλεση των καθαρών δαπανών, του 2024, καθώς επίσης στη δημοσιονομική υπερ-απόδοση, που καταγράφηκε στον ως άνω Λογαριασμό Ελέγχου. Επομένως, το ζήτημα δεν είναι το εάν η Ελλάδα μπορεί να αγνοήσει τους ευρωπαϊκούς δημοσιονομικούς κανόνες, αλλά το εάν η κυβέρνηση αξιοποιεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα περιθώρια που δημιουργούνται από την υπερ-απόδοση των εσόδων και την υπο-εκτέλεση των δαπανών.
Επιπλέον, η κυβέρνηση έχει υποστηρίξει ότι μια ενδεχόμενη μείωση του ΦΠΑ δε θα μετακυλιστεί, αναγκαστικά, στις τελικές τιμές, με αποτέλεσμα να μην ωφεληθούν οι καταναλωτές. Εν τούτοις, η πιθανότητα μερικής ή μη πλήρους μετακύλισης δεν αποδεικνύει ότι η μείωση δε θα έχει κανένα όφελος, πόσω μάλλον, όταν η κυβέρνηση έχει μειώσει ήδη επιλεκτικά τον ΦΠΑ σε ορισμένες περιοχές, οπότε, στην ουσία, «φάσκει και αντιφάσκει». Αντίθετα, το τελευταίο γεγονός δημιουργεί την υποχρέωση να εξεταστούν συγκεκριμένοι μηχανισμοί ελέγχου, διαφάνειας και προστασίας των καταναλωτών, έτσι ώστε το μεγαλύτερο δυνατό μέρος της φορολογικής ελάφρυνσης να φθάσει στις τελικές τιμές. Δεν μπορεί, άλλωστε, η πιθανότητα της μη μετακύλισης να χρησιμοποιείται, ως γενική δικαιολογία, για τη διατήρηση υψηλής έμμεσης φορολογίας, χωρίς να παρουσιάζονται συγκεκριμένα στοιχεία ή να εξετάζονται εναλλακτικές λύσεις.

Με δεδομένα όλα τα παραπάνω,

<u>Ερωτάται ο κ. Υπουργός</u>:

(1) Ποια ήταν, αναλυτικά και ανά φορολογική κατηγορία, τα πρόσθετα φορολογικά έσοδα σε σχέση με τους αρχικούς και τους αναθεωρημένους στόχους των προϋπολογισμών για τα έτη 2023, 2024, 2025 και για το 2026, με βάση τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία; Ειδικότερα, ποιο ήταν το ύψος της υπέρβασης από τον ΦΠΑ και ποιο μέρος της συνολικής αύξησης αποδίδεται στις αυξήσεις των τιμών, στην αύξηση της πραγματικής οικονομικής δραστηριότητας, στην απασχόληση και στα μέτρα περιορισμού της φοροδιαφυγής;

(2) Ποια ήταν η υπο-εκτέλεση των πρωτογενών δαπανών έναντι των αρχικών και των αναθεωρημένων πιστώσεων για καθένα από τα παραπάνω έτη, ανά υπουργείο και βασική κατηγορία δαπάνης;

(3) Ποιο μέρος της υπο-εκτέλεσης των πρωτογενών δαπανών έναντι των αρχικών αφορά σε πραγματική μη πραγματοποίηση δαπανών και ποιο σε χρονικές μεταθέσεις πληρωμών, μεταφορές πιστώσεων ή δαπάνες, που δεν επηρεάζουν το δημοσιονομικό αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης;

Παρακαλούμε να μας χορηγηθούν τα ανωτέρω στοιχεία, με ξεχωριστά τις εθνικά χρηματοδοτούμενες δαπάνες από τις συγχρηματοδοτούμενες, καθώς και οι δαπάνες που καλύπτονται από ευρωπαϊκούς πόρους.

(4) Ποιες ήταν οι πραγματικές αποκλίσεις των καθαρών πρωτογενών δαπανών από την εγκεκριμένη ευρωπαϊκή πορεία τους για τα έτη 2024, 2025 και 2026, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία; Ποια είναι η εξέλιξη του Λογαριασμού Ελέγχου (Control Account) και ποιες πιστώσεις ή χρεώσεις έχουν καταγραφεί για κάθε έτος, εκ των ανωτέρω;

(5) Ποιο είναι το συνολικό δημοσιονομικό περιθώριο, που έχει δημιουργηθεί από την υπο-εκτέλεση επιλέξιμων καθαρών δαπανών και από τις μόνιμες πρόσθετες διακριτικές παρεμβάσεις στα έσοδα; Ποιο μέρος του περιθωρίου αυτού έχει ήδη χρησιμοποιηθεί ή δεσμευθεί και ποιο παραμένει διαθέσιμο; Γιατί δε δημοσιοποιείται με σαφήνεια και συστηματικά η σχετική με τα ανωτέρω ανάλυση, ώστε να γνωρίζουν οι πολίτες ποιο είναι το πραγματικό δημοσιονομικό περιθώριο της χώρας μας;

(6) Έχετε εξετάσει το ενδεχόμενο μείωσης των συντελεστών ΦΠΑ, ιδίως σε βασικά αγαθά και σε υπηρεσίες, αξιοποιώντας το δημοσιονομικό περιθώριο που έχει δημιουργηθεί; Εάν όχι, για ποιους συγκεκριμένους λόγους; Εάν ναι, ποιο ήταν το εκτιμώμενο δημοσιονομικό κόστος διαφορετικών σεναρίων μείωσης και ποια ήταν η αιτιολόγηση της απόρριψής τους;

(7) Επειδή στελέχη της κυβέρνησης έχουν υποστηρίξει ότι η μείωση του ΦΠΑ ενδέχεται να μην περάσει στις τελικές τιμές και, συνεπώς, να μην ωφελήσει τους καταναλωτές, σε ποια συγκεκριμένα στοιχεία, μελέτες ή μετρήσεις βασίστηκε αυτή η εκτίμηση; Έχει πραγματοποιήσει ή ζητήσει τη σύνταξη σχετικής μελέτης το Υπουργείο σας σχετικά με το ποσοστό μετακύλισης αντίστοιχων μειώσεων ΦΠΑ στις τιμές στην Ελλάδα ή σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες;

Εάν διαθέτετε τέτοια στοιχεία ή μελέτες, παρακαλούμε να μας χορηγηθούν.

(8) Γιατί, εφόσον υπάρχει ο κίνδυνος η μείωση του ΦΠΑ να μη μετακυλιστεί πλήρως στις τιμές, δεν εξετάζετε το ενδεχόμενο της εφαρμογής συγκεκριμένου μηχανισμού παρακολούθησης και ελέγχου; Ειδικότερα, έχετε εξετάσει: **α.** Την υποχρεωτική δημοσιοποίηση των τιμών πριν και μετά τη μείωση του ΦΠΑ, ώστε να είναι ελέγξιμη η μεταβολή τους; **β.** Τη συστηματική παρακολούθηση των τιμών από τις αρμόδιες αρχές και τη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων; **γ.** Την εντατικοποίηση των ελέγχων και την επιβολή κυρώσεων σε περιπτώσεις

παραπλανητικής τιμολόγησης ή αδικαιολόγητης συγκράτησης της φορολογικής ελάφρυνσης από τις επιχειρήσεις;

(9) Ποια είναι η εκτίμησή σας για το ύψος της μείωσης του ΦΠΑ που θα μπορούσε να εφαρμοστεί, αξιοποιώντας το πραγματικά διαθέσιμο δημοσιονομικό περιθώριο και τηρώντας πλήρως την ευρωπαϊκή πορεία καθαρών δαπανών;

> **Εάν θεωρείτε ότι δεν υπάρχει κανένα ως άνω περιθώριο, παρακαλούμε να μας παραθέσετε, αναλυτικά, εγγράφως, τους σχετικούς υπολογισμούς και τα στοιχεία στα οποία βασίζεται η εκτίμησή σας.**

(10) Προτίθεστε να επανεξετάσετε την κατανομή των δημόσιων δαπανών και τη φορολογική πολιτική, ώστε ένα μέρος της δημοσιονομικής υπερ-απόδοσης να επιστρέψει στους πολίτες, μέσω μείωσης της έμμεσης φορολογίας; Εάν όχι, γιατί επιλέγετε να διατηρείτε τα πρόσθετα φορολογικά έσοδα, αντί να προχωρήσετε σε στοχευμένη ελάφρυνση των νοικοκυριών και της πραγματικής οικονομίας;

Ο ερωτών Βουλευτής

ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ